

Nro. 53.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken December 30 dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s .

A' múlt Karátsony innepének első napján, dél előtt
11 órakor a' várbéli parochialis templomban prédi-
káció, annak végződése után pedig nagy mise tar-
tatott, mellyeken maga Császár Eö Felsege, a' Csász.
's Királyi fő Herczegek, és minden itt lévő arany
gyapjas vitézek jelen voltak. — A' kövérkezett
napon, a' mint már meg mondottuk, a' Sz. István
templomába is meg jelentek Eö Cs. K. Felsegek, és
az ide való Universitasnak 's városnak Előjátói. —
Császárné Eö Felsege változó egefsége miatt sem az

G g g

Udvari parochialis, sem a' Sz. István templomában meg nem jelenhetett.

A' Westfáliai Királynak Jeromos Napoleonnak a' mi Csász. Kir. udvarunkhoz küldött követ minis-
terje Gróf Esterno, a' múlt Karátsony első nap-
ján volt leg első audientzián Császár Eő Felségénél,
Felséges Urunk pedig a' Dániai Kir. udvarnál eddig
volt meg hatalmazott ministeret Gróf Grunne Já-
nos Cs. Kir. Kamarás és Oberster Urak küldötte a'
Kasszeli Kir. udvarhoz követ ministernek.

Herczeg Sfortia, az ő Herczegi familiájának,
1539-ik esztendőben, III. Pál Sz. Pápatól adatott
jus mellett, Méltos. Nagy-Ajtai és Krasznaí Cse-
rey Farkas Csász. Királyi valóságos Kamarás Urak
a' Római arany sarkantjus Rendnek tagjává, a'
Lateranumi udvari Pfalz Grófnak tenni, és az az eránt
való petsétes levelet és rendtziperét a' Bécsi Csász.
Kir. udvarnál lévő Nuncius avagy Apostoli Követ
által, a' nevezett Urnak meg küldeni méltóztatott.

A' Cs. K. udvari Teatrumnak Directorai, ezen
már haldokló félben lévő esztendőnek 17-ik napján,
néhai Schiller Fridrik Német Országi Poéta
hamvainak meg tisztelése végett, az ő Özvegyének
és árváinak hafznokra a' Karinthiai udvari teatrum-
ban, az ő általa Frantzia Nyelvből Németre által
fordított, és Gr. Benzal által igen elmésen versekbe
foglaltatott Racine Fedraját jádzottatták el. A'
jadzó személyek tellyes tehetségek szerént azon vól-
tak, hogy azon estét meg ditsoithesék, a' néző
Publicum érzekenységeit fel-buzditsák, melly is
azon szempillantatban, mellyben az ide való hires
Actor Brockmann a' nevezett Poétának melly-
képet borostyán kofzorokkal felékesítette volna, leg

inkább ki nyilatkozott. A' teatrumi tömve volt nézőkkel, a' bé vett summa 6297 forintra, 2 krajtzarra 's 50 species aranyra ment, és sokkal többre ment volna, ha több nézők is helyet találhattak volna a' teatrumban. Ebből ki tettzik, melly igen betsülyek ezen rezidentziának nemes indulata lakosi a' szép mesterségeket és azoknak gyakorlóit.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi közönséges újság levelekben, következő dolgokat olvasunk Spanyol Országról: A' Perpignani magános levelek azt hirdetik, hogy a' Rosesi erős vár e' folyó Decemb. 6 ik napján a' Frantziákkal capitulált, és hogy az abban volt 2000 főből álló katona őrizet hadi fogságra küldetett, hogy számos ártilléria találatott abban, hogy azon erőségnek ostrom alól való fel szabadítására nézve egynéhányszor próbát tettek az Anglusok, de nem bődögülhettek, és hogy a' Bouton de Roses nevezetű bástya csak nem egészen le törtetett. — Továbbá azt is hirdetik, hogy az új Kasztíliai reserva vagy tartalék armádia a' Madrittal szerzett Capitulationnak ereje szerént egészen széllyel oszlott, 's fegyveréből ki vetkeztetett.

A' Bayonnei 8 ik Decemberi magános levelek szerént General Lasalle marsirozott bé 6000 főből álló könnyű lovasággal Madrirtba leg elsöben, és hogy ő ment ezen város környékén táborozott ellenségnek megkémlelésére, de hogy senkit más nem talált a' széllyel oszlott Spanyol insurgenséknél, a' kik mihelyt közelgetni hallották a' Frantziákat, azonnal mindjárt széllyel futottak; 's nem mértézflették a' győzedelmeseket bé várni.

Ugyan azon levelek befzelli azt is, hogy a' Madrittban lakott insurrectionalis Kormányzók futott el onnan leg elsöben; hogy a' General Pallafox armadiájától 30 darab ágyút nyertek el a' Frantzsiák; hogy ő maga Saragofsába futott, még pedig olly nagy zürzavarban, hogy azt sem tulta völtaképen, miként kerülhesse el a' fogságot; hogy magában Aranda városában 40000 zsák étetet találtak 's nyertek a' gyözedelmesek, és hogy Valentzia deputatusokat küldött Napoleon Császárhoz.

Párisból Decemb. 12-ikén. A' mi hadi seregeinknek Madrittba lett bemenetelekről még eddig semmi környüálíasos tudósítást nem vettünk, de hogy az megtörtént legyen, senki kétségbe nem hozhattya. Nem sokáig fog e' tárgy eránt a' Monitör halgatásban lenni (a' Decemb. 13-ik napján költ Monitörben egynéhány szóval már ki adattatott).

— A' Tudelai véres verkedés után két nappal két gyalog osztály sereget, és több drag nyos regimenteket Segoviába küldött Napoleon Császár, de semmi ellenséget nem találtak ottan, mivel minden Spanyol linea truppok, és tartománybéli fegyveres emberek azoknak a' szoros passzusoknak óltalmazásokra küldettek, a' mellyek a' Segoviai tartományt a' Gvadalaxaritól el választyák, és a' mellyeket megvehetetleneknek tartottak a' Spanyolok.

General Dupont, a' kit tudniillik a' Spanyol Országgi hadakozás kezdetében 40 ezred magával a' Madritti szoros utakon hadi fogságra ejtettek, a' Lamagnei várban Marseilletől nem messze ü fogságban, 's ott várja jövendöbéli sorsának meghatároztatását. — General Marescot ellen már a' szententzia ki ment, melly szerént minden Frantzia

Birodalombéli méltósághoz való jussaitól meg fosztatott, viselt hivataljából le vettetett, és a Francia Armadánál való szolgálatra egy átaljában alkalmasnak lenni itilletett.

Spanyol Ország.

A' Frantzia tudósításokban következő tárgyakat olvasunk: A' Császár fő hadi szállása Decemb. első napján Buitragóban, egy Madridd szomszédságában fekvő városkában volt. Azokat a' Somosierri defileket, az az orosz passzusokat, a' mellyek a' fő városba vivő utat fedezik, igen fényes győzedelmekkel fogták el a' Frantziák, sok embert fogtak el az ellenség közzül, sok ártilleriát nyertek el tőlök. — Dec. 2. ikán mint a' maga koronázásának emlékezetes napján igyekezett Napoleon Császár Madridba bé menni, a' hol felette való zűrzavár 's felelem uralkodik; Cuesta, Palafox, Castannjos és Pena, sőt minden meg győzetett Spanyol Generálisok, haza árulással vadoltatnak; egy szóval félelem és nyomoruság van azon fő városban. — Az insurrectionalis Juntának tagjai éjjel szöktek onnan ki, 's magának hagyták az el tsábitott népet. — A' Császárnak okos intézetei miatt két tűz közzé estek Castannjos és Palafox Generálisok.

A' Madriddi udvari Almanak szerént, melly e' folyó 1808-ik éftendőnek kezdetében kiadattatott, a' Spanyol Kir. Armádia, a' Dániába marsirozott 20000 emberrel együtt következő seregekből állott, úgymint 5600 Kir. testőrökből, 36 gyalog linea regimentből, mellyek mindenik regimentet 2256 főre számlálván, 79960 emberre mentek, továbbá 15278 főből álló idegen nemzetbéli linea gya-

logságból, nevezetesen Hejvétusokból; 12 batalion könnyű gyalogágból. mindenik battalliont 1200 főre számlálván; következésképen 109638 emberből állott a Spanyol gyalog sereg. — Lovas serege 24 regementre ment, minden regementet 670 főre számlálván, teízen 16080 embert. — A tartománybéli katonaság 61200 főre ment, a kik közül mindazáltal tsak 30000 ember volt organizálva. — Végtere 181 kompanya ártilleristákból, és 132 kompanya tengeri partokat őrizőkből, ide nem számlálván a Spanyol Monarchiához tartozó Coloniabéli számos katonaságot.

Madrid városának December 2-ik napján lett el foglaltatását, és az azután következett dolgokat könnyülállásosan előadja a Párisi Monitör a 14-ik bulletinben: Dec. 2-ikán, úgymond, Napoleon Császár Kö. Felsége személyesen is azon Madridi tötökre ment, a melyekenn a Latour-Maubourg és Lahoufsage Generálisok vezérlések alatt lévő dragonyos osztályok, és a Csász. testörző lovas seregek le telepedtek. A Császár meg koronáztatásának emlékezetes napja, az a nevezetes időpont, melly Francia Országra nézve mindenkor emlékezetben marad, minden szivekben édes érzékenységet gerjesztett, a Frantzia seregekben pedig igen forró buzgoságot öntött, mellyet számtalan örömkialtásokkal nyilatkoztattak ki. Az időjárása is kellemetes volt és hasonlított a Frantzia Országi Májusi napokhoz.

„Az Istriai Herczeg Madridot fel kérte, a hol Spanyol Gen. Castellár előülése alatt egy katona Commissio neveztetett ki, melly az Andaluziai Gen. Kapitány, és Artilleria General Inspector kormánya

alatt volt. Igen sok mindenfelől oda gyűlt fegyveres parasztok, 6000 főből álló gyalogság és 100 ágyú voltak benn a városban. Nyóltz órától fogva minden útzák és kapuk keményen bé voltak zárva és rakatra, 60 ezer ember, volt fel fegyverkeztetve, minden oldalról sok kiáltás és sirás hallatott, az oda való 200 templomoknak harangjai egyszerre meg vóntak, mellyek az ott támadt zuzavarnak, és meg bódulásnak nyilvánvaló jelei vóltak. “

„Egy gyalog regimentbéli General 30 fegyveres embertől kisírtetvén az Istriai Herczeg előjáró seregének külső posztján a felkérésre adatott válaszfal meg jelent. Meg kérdetven a Spanyol General, ha az ostromlásnak szörnyüségé alá kívánja e a városbéli affzonyokat, gyermekeket és véneket rekerfzetni, sűrű sohajtásai által a maga belső fájdalmát ki nyilatkoztatta. — Az Istriai Herczegnek városba küldött adjutánsát a háborgó köznép körülvévén, kevésbe múlt, hogy meg nem ölte, ellenbe a linea trupok magok óltalmok alá vévén, őtet a Frantzia táborba víffza küldötték. “

„A Fr. gyalog seregek még három órani földre vóltak a várostól, és mivel semmi jó választ nem adtak a benn vólt Spanyol vezérek, a Császár a várost meg kémiéltette, és olly planumot adott annak ostromlására, melly által a benn vólt betsületes és jó gondolkozású lakosok vérenek kedvezni kívánt. “

„Esteli hét órakor a Bellunei Herczeg vezérlése alatt lévő osztály sereg is oda érkezett, és mivel igen szép hódvilág vólt, Maison brigadiros General által a külső várost a Császár el foglaltatta, s Lauriston osztályos Generális által azon el foglaltatást négy ágyúval könnyebbitette. — A 16.ik

regementbéli voltigörök avagy könnyen ugró katonák a házakat, nevezetesen a nagy temető helyet el foglalták. Az első tüzadásra epen oly bátortalan-ságot mutatott az ellenség, mint a millyen kérdéséssel volt az egész napon.

„A Belluni Herczeg az egész éjjel azokra a helyekre vonatta az ágyúkat, a melyek a város ostromlására ki voltak mutatva. — Éjfélikor egy Spanyol artilléria Regementbéli Obristlajtnantot küldött a Neuchateli Herczeg (Marsal Berthier Sándor) egy levéllel a városba, a ki a Somo-Sierrai verekezésben fogságra esett, és a ki borzadással szemlélte hazafi társainak meg átkodásokat.

„Decemb. 3-ikán, reggeli 9 órakor a fent említett Spanyol General ismét meg jelent a Frantzia fő hadi szálláson egy levéllel; de már akkor brigadiros artilleria General Sénarmont harmincz ágyút vonatott ki, és oly kemény tuzet adatott, hogy a Retiro-nevezetű vár kerítésénn egyfzeribe nagy rés esett. Ezen a nyilásonn a Vilatte General Voltigör osztálya bé nyomúlván a több batalionok is nyomba követték és a Retirót védelmező 4000 embert egy óra el folyta alatt rézf szerént meg öltek, a többi rézf szerént el fogták. — A Retiró kastélyt, a szervatoriumnak nevezetesebb posztyait, a portyákat, a nagy kazarmát, a Melina-Celi kastélyt, a föld azokat a szoros utakat, a melyek az ostromlók vezésekre fegyveres emberek állították, a győzedelmes Frantziák. Más őlők a városból ostromlották a várost, a melynek a Spanyoloknak figyelmetessége oda vonat-

ott, a melynek a Spanyoloknak figyelmetessége oda vonat-

meket és bódulásokat le írni, ha az ottan ottan fog-
 ságba estek, és kihozattattak az ott végbe ment
 szörnyű dolgokat meg nem beszéllették volna, az
 utzákat sántzokkal bé töltötték, a' házakat fegy-
 verrel meg rakták, az ablakokat matratzokkal, az
 az, ször derekalyokkal bé dugdosták, azok, a' kik
 az ostromnak ki meneteléről kétségesek voltak, hon-
 nyaikat elhagyván a' mezőkre futottak, azok, a' kik
 ezesebbek lévén, a' nemes szivü ellenség előtt in-
 kább magok vagyonaikban maradni, mint azokat a'
 magok hazájokfiainak pusztitó kezekre hagyni kíván-
 tak, szüntelen azt javasolták, hogy nem kell a' vá-
 rost önként ostromlás alá vettetni. Ellenben az ott
 volt idegenek, és azok, a' kik az által semmit el
 nem vesztek, az utolsó emberig akarták a' vá-
 rost védelmezni, a' linea trupokat hazaárulással vá-
 dolták, s őket tüzelni kényszerítették. De mivel a'
 R e t i r o el foglaltatott, minden magok védelmezé-
 se haszontalan volt. "

„Dél után 5 órakor General M o r l a a' Madrit-
 ti katona Juntának egyik tagja, és Don Bernar-
 do Y r i a t t e, a' városból a' Frantzia fő hadi szál-
 lásra küldettetvén a' Generál fő Kvartélymester sá-
 torába vezettettek, a' kik magok is meg vallották,
 hogy a' jó gondolkozású lakosoknak semmi remény-
 ségek nints a' meg menekedésre, de hogy a' népnek
 sepreje, és a' benn lévő idegen emberek továbbra is
 védelmezni akarják a' várost, egyfersmind 4 napi
 fegyverfűlést kívántak, hogy az alatt a' népet
 ezekre hozhassák. E' két követet a' Generál Fő
 Kvartélymester a' Császár eleibe vitte, a' ki követ-
 kezésképen szólott hozzájuk:

„Hejjában vádoljátok ti a' népet, azért nem

tsendesíthetitek le őket, mivel magatok ingerlettétek fel, ti tsábitottátok el őket. Gyűjtsétek öfzve a' Papokat, a' Klastromoknak igazgatóit és a' nevezetesebb birtokosokat, ha hólnap reggel 6 órakor fel nem adja magát a' város, lenni meg ízünik. Nem akarom nem is tartozok hadi seregeimet víffza húzni. Ti a' hadi fogságra esett szerentsétlen Frantziákat meg öldöstétek. — Nem régiben az Orosz követségnek két tselédjeit az utzákon hurczoltattátok, és meg ölettétek tsak azért, mivel ízületett Frantziák voltak. Azokat a' seregeket, a' kik a' tsata piaczon capituláltak, a' semmire kellő Generálok kezetekbe adták, és a' capitulatiót meg rontották. Kigyelmed Morla Uram, mitsoda levelet irt ennek a' Generálnak? Nem Kigyelmed e' az, a' ki Roussilonba bé rontván minden oda való affzony személyeket el fogattatott, és mint foglyokat maga katonáinak ki ösztatott? Mitsoda jusza van Kigyelmednek az illy beszédre? ezt a' capitulatio meg nem engedi. Tekintsék meg miként viselték magokat az Anglusok, a' kik tellyességgel semmit sem ügyelnek a' nemzeti törvényekre; ök ugyan nehezteiték a' Portugalliai egyefséget, de még is eszközlötték. — A' hadi meg egyezést meg rontani annyit teszen, mint minden nemzeti pallérozásról le mondani, annyit teszen, mint az Arabiai Beduinusokkal egy társaságban lenni. Miként méréfzel Kigyelmed capitulatiót kérni, holott a' Baylenit maga meg rontotta. Nékem egy hajóseregem volt Kadixban, ez Spanyol Országgal szövetségben volt, és még is azon városnak ágyúit, a' mellynek Kigyelmed Kormányozója volt, ellene szegeztette. — Egy Spanyol armádia volt az én hadi szolgálatomban, még is inkább akartam, hogy az

Anglus hajókön el mennyen, és az Espinozai magas közikláktól lehányattafson, mint sem fegyvereből ki vetkeztesen; jobban ízerettem hét ezer ellenséggel meg verekedni, mint sem parolámat meg nem tartani. Mennyen vissza Kigyelmétek Madrittba, hólnap reggeli hat óráig pihenést engedek, jöjjönek holnap vizsz avval a' felelettel, hogy a' nép magát fel adja; ha pedig fel nem adja, mind kigyelmekek, mind hadi népeik, mind minden városbéliék kardra fognak hányattatni.

„Decemb 4 ikén, reggeli 6 órakor General Morla és Don Fernando de la Vera a' város Kormányozója a' General Kvártelymester sátorába meg jelentek. A' Császárnak velek való beszédjét a' Madritti katona Juntának meg beszélvén, 's azt arról is bizonyosá tévén, hogy a' Frantzia armádiát maga Napoleon Császár vezérli, és hogy Novemb. 29. ik napján a' Spanyol armádia egészen öfzve töretett, mindenekbe nagy félelmet öntött, azon éjjel a' leg vadabb insurgensek a' városból ki futottak, a' Spanyol armádiának nagyobb része pedig széllyel öfzlott:“

„Dél előtt 10 órakor Fr. General Belliardra bízott a' város kormánya, minden örállóhelyek által adattak a' Frantziáknak, és közönséges pardon hirdettetett ki.“ A' többit a' jövő posta napra hagyjuk.

Nagy Britannia.

Londonból Novemb. 24. ik napján. Azokból a' tudósításokból, a' mellyeket a' mi Ministereinck Spanyol Országból vettek, semmit sem közlöttek a' Publicummal. Mind Angliában mind Irr-

landiában egynéhány gyalog és lovas regimentek parantsolatot vettek a' Spanyol Országba való menetelre. Ezen kívül sok vágni való marhát, mindenféle tábori eleséget, és sok fegyvert küldött oda a' fő Kormányfő. A' Londoni antiministerialis új ág levelek néhány napoktól fogva azt hirdetik, hogy olly szomorú tudósítások küldettek oda Spanyol Országból, hogy méltó oka lehet a' Publicumnak a' panaszra a' temérdek költség miatt, mellyet az oda való insurgenseknek segítségekre küldött a' Kormányfő.

Londonból Novemb. 26-ikán. Az Angliai Parlamentum a' jövő Januarius 16-ik napján f. g. öfzve gyűlni, melly, a' mint előre is el lehet látni, igen lármás lesz, annyival inkább, mivel most már a' ministerek sem tagadhattyák, hogy a' Spanyol Országi Insurgenseknek dolgok nem az ő inyek szerént foly. A' mi trójaink ugyan oda ki szállottak, de még eddig sohol sem kaptak tistökbe a' Frantziákkal. — A' Baird Generál vezérlésére bizatott 13000 főből álló armádiánk Novemb. 13-ikán szállott ki a' Corunnai kikötőhelybe. A' Portugallia-ban lévő hadi seregeink négy csapatban marsiroznak Spanyol Országba, 's Salamankánál fognak öfzve menni. — A' Portugallia és Spanyol Országok közt lévő rosz utak lovas seregeinket oda való utazásokban nagyon akadályoztattyák.

Hasonló foglalatúk azok a' tudósítások, a' mellyek Nevemb. 28-ikán Londonból küldettek: A' Spanyol Országból jött hírek, úgymond, nem igen kedvesek. Asturiában Generál Blake is megverettetett, és az ő kormánya alatt volt Spanyol armádia szelleyel szóratott. — Burgosban, Bilbaoban,

St. Anderóban sok Anglus portékákat tsiptek el a győzedelmes Frantziák. Questa Generálnak a' Madritti Centralis Junta által hivataljától lett megfizetése nagy béketelenséget gerjesztett az ő katonáiban. — Itt, tudniillik Londonban, sokan sokba fogadnak, hogy Decemb. első napján Madrittban lesznek a' Frantziák. — A' mi Spanyol Országba küldött katonaink miatt nem kis nyughatatlanságban van a' Publicum, hogyha előbre nyomulnak, könnyen meg eshetik, hogy a' Francziaktól körül vértékű fogságba esnek, hogyha pedig hátrább vonnyunk magokat, az egész Európa félelmséggel fogja őket vádolni, még is inkább kívánnya a' Publicum a' urólsóbbat, mint az elsőbbet. — Hogyha fel tett dolgokban boldogulni kívánnak az insurgensek, szükség, hogy minelőtte Napoleon Császár Spanyol Országban levő armadáiját több seregekkel öregbíteti, a' Frantziákat a' Pyrenéus hegyeken túl ki hajtásák, és az azokon által vívő szoros utakat tellyes tehetségük szerént óntalmazzák; ilyenképen az egész Spanyol Ország hátok megett lenne, mellyből elegendő tábori eleséget és segítő seregeket vehetnének, könnyen öszve kaptsolhatnák velük magokat a' segítségére küldetett Anglus Corpusok, 's végtére a' Barcellonai erőtséget is az abban levő Frantzia katona örvettel együtt el foglalhatnák, 's más ábrázatba öltözhetne Spanyol Ország.

A' Generál Dalrymple dolgainak még vizsgál-tatására ki nevezett hadi Commissiónak ülései, a' mint a' 26 ik Novemberi Londoni tudósítások tartják, még most is folytattnak. Ezek szerént az Abrantesi herczegnek (Marsal Junotnak) Portugalliában volt hadi serege 24000 főből állott, hogy ott

kevés lovasága volt a' Brittusoknak, hogy a' Portugallus insurgens Corpus 1200 embernél többől nem állott, hogy az Andaluziai Junta semmit annyira nem ohajtott, mint a' Frantziáknak Portugalliából ki menetoleket, és Spanyol Ország háta megett való nem léteket. — Marquis Wellesley nem tagadhattya, hogy a' Generál Dalrymple Marsal Junottal kötött békeséges meg egyezését, maga is helybe hagyta, és kezalairásával meg erősítette. Rövide-den szólván, az Anglus Generálisok, Portugallusok és Spanyolok közt semmi jó harmónia nem volt, és az intézetek sem voltak úgy tétetödvé, mint a' mint kellett volna, és így mindnyájoknak tettések fzerént esett a' Frantziáknak Portugalliából lett kiköltözések, meg nem gondolván, hogy ök nem sokára ismét vissza fognak oda menni.

Éfzaki Ámérika.

A' Filadelfiai 10-ik Octoberi közönséges újság levelök a' jelenvaló Spanyol Orzági kornyüálásokról következöképen szöllanak: A' régi és új világban lévő Spanyol Birodalomnak IV. Károly Király által Frantzia Orzágnak való által engedtetésének a' mi szabad Statusainkra nézve is fontos következtései lehetnek. Nevezetesen a' Kubai szigetet annak gazdagságára, velünk való szomszedtságára, és a' mi kereskedésünkre nézve behúnyt szemekkel nem nézhetjük. Ezt a' szigetet 1511-ik esztendőben egy igen véres verekedés után a' Spanyolok el foglalták, néhány esztendővel annakutánna a' régi lakosoknak meg maradt részét az emberi nemzetnek nagy méte-

lye a' himlő elragadta; 1519-ik esztendőben Havana városának fundamentomát, mely most a' Kubai szigetnek leg főbb városa, a' Spanyolok meg vették, mely kevés idő elforgása alatt felette meg gazdagodott 's annak meg erősítésére sok pénz fordított. Midőn a' hét esztendei háborúban 1761-ik esztendőben Anglia ellen hadat indítottak volna a' Spanyolok, 19 linea hajóbol, 18 fregatból és 180 szállító hajóbol álló hajó sereget küldött a' Kubai szigetnek el foglaltatására Anglia, és 22 napig tartott ostromlás után el is vétette annak fő városát Havannát, ahol aranyban, ezüstben, 's egyéb betses portékákban 40 millio font sterlinget találtak és nyertek a' győzedelmesek, e' mellett az oda való kikötőhelyben volt Spanyol hajósereget is el foglalták, de az 1763-ik esztendőben f. zett békeségben ezt a' várost is vissza adták a' Spanyoloknak. Ezen szempillantattól fogva, a' mint Raynal Abbas a' maga hires historicus könyvében meg jegyzette, minden új világi kintsekhez való kültsát el vezette Anglia, 's talán soha sem is leszen annak visszafizetésére többé alkalmatósága, olly igen meg van azon város erősítve, mellynek kikötőhelyében 100 hadakozó hajó el fér, 's olly szoros az abban való bemenetel, hogy egy hajónál több abba egyszerre nem mehet, és vas lántzokkal is be lehet zárni. — Ohajtani kell, hogy a' pusztító hadakozás erre a' szép coloniára is ki ne terjedjen, melly sokkal szorofsabb egyefségben van a' mi szabad Statu-sainkal, mint sem mi azt meg indulás nélkül el szemelhetnénk.

A' Magyar Kurirt tisztelt Olvasóihoz.

A' Magyar Kurirnak Novemb. 1. ik napján költ 30. ik darabjában jelentettük a' két Magyar Hazának, hogy mi az itt, sőt közönségesen az egész Auszriai Birodalomban uralkodó nagy drágaság miatt, a' Magyar Kurirnak egész esztendőre való taksáját 12 forintokról 14. re emelni kénytelenítettünk, egész birodalomban lévén az eránt, hogy ezen nemzeti újságoknak kedvellői azt meg sajnállani nem fogják. De az azon időtől fogva hozzák küldött előfizető levelekből úgy tapasztallyuk, hogy sokan azon jelentésünket vagy meg nem olvasván, vagy arra nem is ügyelven, mint eddig úgy most is fél esztendőre Hat Forintnál többet nem küldöttek. Meg lehet, hogy mások is okozhatták ezen fogyatkozást.

Ahöz képest újabban jelentjük a' két Nemes Magyar H. "k, hogy a' majdan felviradó 1809. ik esztendőre fog első napjától fogva a' Magy. Kurirnak fél esztendőre való taksája Hét, egész esztendőre való Tizen négy forint fog lenni, egyizersmind kérjük azokat, a' kik ezen változásról semmit sem tudvan tsak Hat forintokat küldöttek fel a' jövő fél esztendőre, a' hátra lévő Egy Forintot fel küldeni ne terheltessenek. De kérjük egyizersmind azon Cs. és K. Posta Hivatalokat is nagy bizodalommal, a' mellyeknél a' Magy. Kurir taksája hibásan tétetik le, hogy az előfizető Urakat annak fel emelt taksájáról tudósítani ne sajnallyák. — A' hét vagy 14 forintnál kevesebbet küldöknek az ide való Csásf. Udvari leg fobb Posta Hivatal nehezen fog újságokat küldeni.

Vége az 1808. ik Esztendőnek.

D. D. S.